

Täysistunto

Torstai 24.1.2019 klo 16.01—17.34

2.2. Suullinen kysymys työterveyshuollon roolista sote-uudistuksessa (Sari Essayah kd)

Suullinen kysymys SKT 237/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Kristillisdemokraattisella eduskuntaryhmällä oli kysymys tästä samasta teemasta, otetaan se tähän nyt. Edustaja Essayah, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.20 **Sari Essayah kd:** Arvoisa rouva puhemies! Arviointineuvosto kritisoi myös sitä, että työterveyshuollon rooli ja myöskään päällekkäisten vakuutusten kysymys eivät tässä sote-uudistuksessa tule ratkaistua, mikä saattaa omalta osaltaan olla lisäämässä julkisen sektorin kustannuksia. Olisinkin halunnut kysyä asianomaiselta ministeriltä: eikö tästä nimenomaisesti seuraa se, että uudistus vahvistaa niitten asiakkaitten asemaa, jotka jo tällä hetkellä ovat varsin hyvien terveys- ja sote-palveluitten äärellä, ja vastaavasti sitten heikossa asemassa olevien palveluitten parantaminen jää edelleenkin erittäin epäselväksi?

16.21 **Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arviointineuvosto, johon on paljon täälläkin tänään viitattu, lähtee siitä, että joka tapauksessa kaikki ovat siis arvioita, mutta heidän näkemyksensä mukaan palveluihin pääsy ja ikään kuin väylä saada terveydenhoitoa paranee kaikilla väestöryhmillä. Näin heidän arvionsa ymmärsin.

Mitä tulee tähän työterveyshuollon osuuteen: Edustaja Essayah, olette siinä aivan oikeassa, että Suomessa on tällä hetkellä työelämässä olijoiden asema siltä osin erilainen, että se liittyy myöskin maksujensa osalta työnantajien ja työntekijöiden rahoittamaan työterveyshuoltoon. Tämä on seikka, joka tulee ottaa huomioon nyt jatkossa näiden peruspalveluiden korvausmalleissa julkiselle ja yksityiselle tuottajalle, että tietty väestönosa — siis se työssä käyvä osuus suomalaisista — on siltä osin erityisessä asemassa. Ja tämä on tiedostettu, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen uusi tutkimus antaa tähän hyvää selkänokkaa, ja sosiaali- ja terveysministeriössä työestetään nyt kovalla kyydillä yhteistyössä monen tahon kanssa, miten nuo korvausmallit rakentuisivat. Ruotsissa, jossa vastaavat [Puhemies koputtaa] ovat käytössä, on paljon käytetty aikaa oikeanlaisen mallin hiomiseen.

16.23 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näistä kustannusten korvauksista aiheutuu myöskin ongelmia. Mikäli korvaussumma ja asiakkaan kustannukset eivät vastaa toisiaan, niin on varmasti riski se, että palveluitten tuottajat alkavat eri tavoin valikoida asiakkaitaan, ja asiakkaitten valikoinnista puolestaan voi tulla hyvin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 147/2018 vp

kin merkittävä ja pitkäaikainen ongelma. Puhutaan niin sanotuista pyöröovimalleista. Myöskin palveluitten saatavuuden parantuminen jää epäselväksi.

Kun näin paljon kritiikkiä nyt viime aikoina on noussut eri tahoilta tätä uudistusta kohtaan, niin nämä keskeiset tavoitteet, mistä tässäkin salissa puolueet ovat olleet hyvinkin yksimielisiä — eikö niitten toteutuminen näytä nyt varsin, varsin epäselvältä? Eikö tässä vaiheessa olisi syytä ruveta miettimään, miten tästä päästäisiin eteenpäin ja millä tavalla pystyisimme todellakin varmistamaan, miten niistä alkuperäisistä tavoitteista, joita kaikki puolueet ovat olleet yhdessä viemässä eteenpäin, päästäisiin kansalaisten palveluitten parantamiseen?

16.24 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin hallituksen näkökulmasta tästä kaikesta päästäisiin nyt eteenpäin sillä, että eduskunta ripeästi mutta kaikella osaamisellaan käy tämän uudistuksen loppuvaiheen läpi ja suuri sali äänestää tämän esityksen kivijalaksi ja pohjaksi uusille suomalaisille sosiaali- ja terveyspalveluille.

Malli tuskin säilyy muuttumattomana vuosikymmeniä. On aivan selvää, että uudistusta tullaan rukkaamaan, ja kuten äskeisessä vastauksessani mainitsin, vaikkapa juuri nuo korvausmallit palveluntuottajille ovat Ruotsinkin mallissa olleet ensinnäkin aluekohtaisestikin erilaisia ja hyvin pitkän työstön tulos.

Lähtökohtaisesti, kun viittasitte, että on tullut paljon uusia tietoja tämän mallin vaikutuksista, meidän käsityksemme mukaan esitys on ollut nyt eduskunnan käsissä sellaisenaan hallituksen tuomana kokonaisuutena viime kesästä lähtien isona pakettina, ja tältä osin uusia tietoja muutoksista sen vaikutuksiin ei meidän osaltamme ole.

Arvoisa puhemies! Lyhyesti vielä haluan vielä korjata sen väärän tiedon, joka edustajan kysymyksessä oli. Asiakas ja palveluiden käyttäjä, potilas, saa valita, mutta palveluntuottaja ei saa valita niitä, jotka heidän asiakkakseen päätyvät.

16.25 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tehdään siksi, että jokainen suomalainen saisi sosiaali- ja terveyspalvelut verovaroin. Tämä on erittäin tärkeää. Näin helsinkiläisenä tiedän, että noin 70 prosentilla lapsiperheistä esimerkiksi on vakuutus, koska julkinen terveydenhuolto ei toimi yhdenvertaisesti ja tasalaatuisesti. [Paavo Arhinmäki: Pormestarina on kokoomuslainen!] Siksi tämä uudistus on tehtävä.

Tänä aamuna, kun tulin töihin, tapasin Tehyn vaikuttajia, ja heillä oli yksi viesti. Hoitajat totesivat: Tehkää tämä uudistus. Me emme enää jaksa odottaa tätä uudistusta. Me haluamme myöskin säästää voimavaroja siihen, että tämä uudistus on toimeenpantava.

He puhuivat viisaasti. Sen, miten tämä uudistus onnistuu, ratkaisevat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, ja on tärkeää, että me luomme siihen puitteet. Kysynkin ministereiltä nyt: miten te varmistatte, että niin tehyläiset kuin muut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset ovat vahvasti mukana toimeenpanemassa tätä uudistusta, ja onko alueilla henkilöstö riittävästi mukana, koska ihmiset tekevät nämä palvelut?

16.26 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sarkomaa totesi minusta aivan oikein: ihmiset nämä palvelut tekevät, ne ammattilaiset, joilla tälläkin hetkellä suomalaiset käyvät lääkärivastaanotolla tai taapaavat hoitohenkilökuntaa, laajaa sote-ammattilaisten kirjoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 147/2018 vp

Olemme yrittäneet kollegaministeri Vehviläisen kanssa viestiä maakuntiin vahvasti, että lopputulos, se paljon puhuttu toimeenpano, on taatusti parempi, mikäli jo alkuvaiheista lähtien henkilöstö on mukana tämän muutoksen valmistelussa. Tiedämme, että siinä on ollut alueellisia eroja, mutta ymmärryksen mukaan juuri nyt tilanne tältä osin on hyvä. Uudistus tehdään ilman muuta palveluiden käyttäjiä varten, mutta minusta me emme voi olla myöskään henkilöstön näkökulmasta tyytyväisiä palveluiden nykytilaan. Niin huolestuttavia viestejä kuulemme esimerkiksi hoitohenkilöstön, vaikkapa lähihoitajien, jaksamisesta työssään. Ja tältä osin, jos rakenne tulee valmiiksi, meillä riittää enemmän voimavaroja keskittyä yhdessä niiden sisältöjen parantamiseen, siihen toimeenpanoon, johon tämäkin keskustelu on monesti jo viitannut.

Kysymyksen käsittely päättyi.